

Bruce The Boss Springsteen

American Songbook

Born in the USA

In American Songbook nemen we evergreens, muzikale iconen en songs, die een tijdgeest belichamen onder de loep. Sommige liedjes zijn 'Born to Run'. Rennen weg uit de armen van de schrijver. Verdwijnen achter de horizon. Groeien op buiten zicht en gehoor van de stem die ze zong. Geboren in de schaduw van oorlog. Herboren als patriotisch licht. Baken voor nationalistische motten. Zwanenzang omgesmeed tot strijdlied.

Born in the USA.

TEKST → ROBERT DE KONING (JOURNEYISM.NL)

De eerste slagen op de drum klinken als gewerschoten. De stem als een mitrailleur. "Born down in a dead man town", schalt door de luidspreker. Het komt binnen als een granaat. Eentje waarvan de echo van de inslag wordt overstemd door het refrein dat volgt: "Born in the USA, I was born in the USA. I was born in the USA, born in the USA."

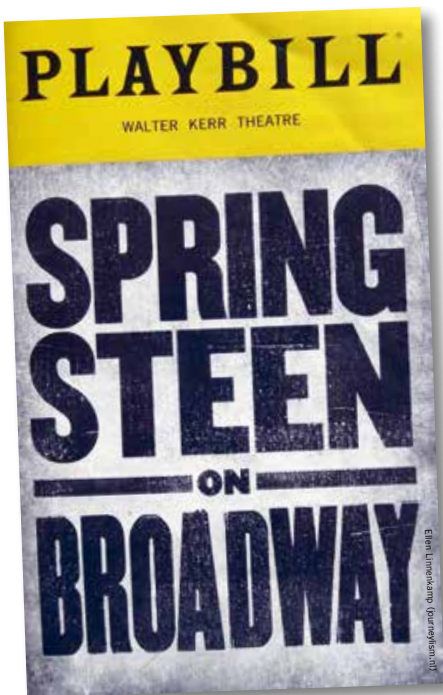
Onbegrepen

De single van het gelijknamige album van Bruce Springsteen (en de E Street Band) is een van de minst begrepen nummers in de Amerikaanse muziekhistorie. Geschreven vanuit het perspectief van een soldaat die met vallen en opstaan zijn plek in de Amerikaanse maatschappij probeert (terug) te veroveren, is het een aanklacht tegen de oorlog in Vietnam.

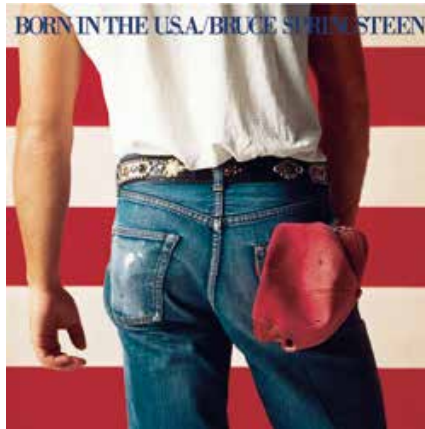
Of beter, de manier waarop de Verenigde Staten eind jaren zeventig, begin jaren tachtig omging met haar veteranen. Het aanstekelijke refrein en de albumhoes met de *Stars and Stripes* liggen ten grondslag aan het niet begrijpen. Een klassiek voorbeeld van beeld en geluid die de boodschap overstemmen.

Reagan

Born in the USA onderging na het uitbrengen een metamorfose van protest- tot volkslied. Het veranderde in een patriottisch opzweepnummer dat ideaal bleek (en blijkt) voor politieke bijeenkomsten. Bijvoorbeeld die van Ronald Reagan. De president van de VS vond het wel opportuun om Springsteens schreeuw om aandacht in te zetten voor zijn herverkiezingscampagne. Maar Reagan wist niet dat *The Boss* geen Republikein was. Via zijn management kwam al snel het verzoek het nummer niet meer te draaien op manifestaties van de Grand Old Party. "Aha", dacht de Democratische tegenkandidaat, Walter Mondale, "Wie niet tegen mij is, is voor mij!" Ook hij begint *Born in the USA* te draaien tijdens campagnebijeenkomsten. En net als Reagan, krijgt ook Mondale het verzoek hiermee te stoppen. Springsteen is nog niet klaar om zich in de politieke arena te werpen. Die eer was weggelegd voor Barack Obama en Hillary Clinton.

Springsteens 236 Broadway-voorstellingen brachten \$113 miljoen op

Het beroemde album met de *Stars and Stripes*

Vietnam

Net als een hoop van zijn generatiegenoten, waaronder de huidige president van Amerika, probeerde Bruce Springsteen onder de dienstplicht uit te komen. In zijn boek *Born to Run* beschrijft hij de euforie van hem en zijn vrienden als ze worden afgekeurd. Vietnam blijft ver weg voor *The Boss*, maar komt in de jaren die volgen steeds dichterbij. Zowel in zijn boek als in de theatershow die Springsteen tussen oktober 2017 en december 2018 op Broadway gaf, beschrijft hij op indringende wijze hoe dat ging. Hij doet dat aan de hand van het leven van twee van zijn muzikale helden uit de jaren zestig, de broers Walter en Raymond Cichon. De een was zanger, de ander gitarist van de band The Motifs. "Ze waren goden", vertelt Springsteen. Maar onsterfelijk waren ze niet. Althans, niet Walter die op 21-jarige leeftijd in Zuid-Vietnam om het leven kwam. Meer dan een decennium later komt Springsteen bij toeval de schrijver van een boek dat hij net uit heeft tegen: Ron Kovic. Ze raken aan de praat en de auteur van *Born on the Fourth of July* vraagt hem mee naar een bijeenkomst van Vietnam Veteranen. Het zaadje dat met de dood van zijn muzikale held Walter Cichon is geplant, ontkiemt als hij met Kovic en een mond vol tanden tussen de getekende gezichten en lichamen van de oud-soldaten staat. Uiteindelijk zal het uitgroeien tot *Born in the USA*.

Broadway

In de zaal van het 939-stoelen grote Walter Kerr Theatre hangt het publiek aan zijn lippen als Springsteen vertelt over Ron Kovic, Walter Cichon en Bart(on) Haynes, de drummer uit zijn eerste band die in 1967 werd gedood in Vietnam. Het is doodstil in de zaal.

Vijftien dollar (exclusief tax) kostte een bierje bij Springsteen op Broadway, maar dan mocht je het 'glas' wel houden

Walter Kerr Theatre

'Born in the USA onderging na het uitbrengen een metamorfose van protest- tot volkslied'

Wie *Born to Run* heeft gelezen kent het verhaal dat wordt verteld, maar om het uit de mond van *The Boss* zelf te horen in dit intieme theaterje is alsof de pagina's tot leven komen. "Ik vraag me soms af wie er in mijn plaats – naar Vietnam (red.) – is gegaan", fluistert hij in de microfoon. "Because somebody did." Doodse stilte, gitaar-intro, "Born down in a dead man town. The first kick I took was when I hit the ground."

